

Erdoğan "Sosyal Devlet" İstiyorsa, Topluma Kulak Versin

Erdoğan sosyal devletin içini dolduruyoruz dedi, ancak sosyal politika çalışmaları bunun hak temelli değil, "hayırseverlik, sadaka" temelli bir yaklaşım olduğunu saptıyor. Nakit gelir desteği, çalışan yoksullara yardım, çocuklara ve yaşlılara özel politika gerek.

[Tolga KORKUT](#)

tolgakorkut@bianet.org

İstanbul - BİA Haber Merkezi

06 Kasım 2008, Perşembe

10 örgüt ve kurumun oluşturduğu* Sosyal Bütçeyi İzliyoruz Platformu'nun, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve yoksullukla mücadele için sosyal politika alanında yapılması gerekenleri özetlediği [belge](#), Başbakan Erdoğan'ın "sosyal devletin içini doldurduklarına" dair iddiasını yalanlıyor.

Platform, 30 Ekim'de yayınladığı ve 2009 bütçesi oluşturulurken dikkate alınması için milletvekillerine gönderdiği belgede, temelde şu başlıklara dikkat çekmişti:

- Çalışan yoksullar sosyal yardım politikası kapsamına alınmalı.
- Çocuk yoksulluğuyla mücadele için özel politikalar geliştirilmeli.
- Yaşlılara yönelik sosyal yardım ve hizmet politikaların kaynak ayrılmalı.
- Sosyal yardım politikaları bütüncül bir yapıya kavuşturulmalı.

Erdoğan, dün (5 Kasım) katıldığı 5. Aile Şurası'nda yaptığı konuşmada herkese iş bulamayacaklarını, o zaman "sosyal devletin içini doldurarak ailelere destek verdiklerini ve işsizlik sigortasının süresini –ekonomik olarak güçlendikçe- bir yıla uzatmayı planladıklarını" [söylemişti](#).

Erdoğan yaşlı bakım hizmetlerini de damgalayarak "İnsanların anne babalarını tek başına yaşama terk ettiğini görüyoruz" [demişti](#).

Erdoğan yanılıyor

Oysa Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu'ndan Prof. Dr. **Ayşe Buğra**, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nce organize edilen ve vakıflar eliyle yürütülen sosyal yardımların "hayırseverlik, sadaka" mantığı üzerine değil, hak temelli olarak oluşturulması gerektiğini defalarca [yazmıştı](#).

Nakit gelir desteği diye bir şey var

Ayrıca Buğra, **N. Tolga Sımmazdemir**'le birlikte yaptıkları [çalışmada](#), Yoksullukla mücadelenin en insani ve en etkin yönteminin, ihtiyaç sahiplerine bir vatandaşlık hakkı olarak sağlanacak, sınırlı ama düzenli bir nakit gelir desteği uygulaması" olduğunu, bunun hiç de sanıldığı gibi maliyetli olmadığını göstermişti. "Yoksullukla mücadelede nihai amaç, toplumun bütün fertlerini yoksulluk sınırı üzerine taşımaktır" denilen çalışma, nakit gelir desteğinin şimdiki uygulamadan farkını şöyle ayırt ediyordu:

"Nakit gelir desteğinin, herkesin gelirini ÷lkede kabul edilen yoksulluk sınırına ya da sınırlardan birine, yükseltecek miktarda olması gerekli değildir. Yoksulluk sadece gelir düzeyiyle değil, gelirin düzensizliğiyle ve bu düzensizliğin yarattığı belirsizlikle ilgili bir olgudur. Dolayısıyla, eve her ay belirli bir miktar gelirin düzenli olarak gireceğini bilmek, çok önemli bir psikolojik rahatlama yaratarak yoksul insanların kendi hayatlarıyla ilgili daha sağlıklı düşünmeye başlamalarına olanak verebilir."

Bütçede yapılacaklar var

Sosyal Bütçeyi İzliyoruz Platformu'ysa 2005 verilerine göre Türkiye'deki en zengin yüzde 20'lik grubun gelirden ldiği payın en yoksul yüzde 20'lik kesiminkinin 7,28 kat olduğunu, bu oranın 25 AB ülkesi için 4,6 olduğunu vurguluyor. Gelir dağılımı eşitsizliğindeyse Türkiye OECD ÷lkelerinde Meksika'dan sonra en kötü durumda.

Çalışan yoksullara yardım: Platforma göre çalışan yoksulluğuyysa, her 100 çalışanın 23'ünün yoksul olmasıyla, 25 AB ülkesinin üç katı oranında. Platform bunun için yalnızca çalışamayacak durumda olan yoksullar yardımdan vazgeçilmesini, kapsamın genişletilmesini öneriyor; aynı zamanda kayıt dışı çalışanların, toplam çalışanların neredeyse yarısını oluşturduğunu anımsatıyor.

Yaşlılara gelirden bağımsız sosyal emeklilik ve daha fazla bakım hizmeti: Devlet Planlama Teşkilatı'nın Özel İhtisas Komisyonu Raporu, yaşlıları korunmasız gruplar arasında sayıyor, 2005 itibarıyla, sosyal güvenlik koruması altındaki yaşlı nüfus, toplam yaşlı nüfusun yaklaşık yüzde 40'ı. Platform, gelir tespitinden bağımsız bir sosyal emeklilik uygulamasının yanı sıra, yaşlılara yönelik bütüncül bir sosyal yardım ve hizmet politikası geliştirilmesini, bu alana kaynak aktarılmasını istiyor. (TK)

* Sosyal Bütçeyi İzliyoruz Platformu: Eğitim Reformu Girişimi (ERG), Engelliler.Biz Platformu, Gündem Çocuk Derneği, İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (ÇoÇa), İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği (KA-DER), Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu (SPF), Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV).